

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)
No. (Štev.) 30.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
23. julija (julio) 1959

Titova politična smer

Basel, konec junija 1959.

“Proletarci vseh dežel, združite se!” je bilo in ostane vodilo prvih strani jugoslovanskih časopisov, ki jih vse vodi komunistična stranka. Pa ni to geslo le nekakšen preostanek iz tistih časov, ko je bil Tito še priden Stalinov vajenec. Še pred nedavnim je v tem znamenju poteval po skandinavskih deželah jugoslovanski podpredsednik in vodilni komunistični ideolog Kardelj, ko je obiskoval tamkajšnje socialne demokrate. Konec junija se je mudila v Nemčiji jugoslovanska komunistična delegacija — bila je na obisku pri SPD (Socialistična stranka Nemčije) — in vsaj dva člana te delegacije, namreč Bakarić in Bebler, veljata kot izrazito “zahodno” orientirana.

Tito se namreč zelo močno zanima za nemške socialistične “tovariše”. Letošnjo pomlad so se jugoslovanski komunisti čudovito navduševali nad vsemi napakami nemških socialistov. Tako je centralni organ komunistične stranke Jugoslavije “Borba” takoj priobčil sliko, ki kaže, kako sta si dajala roki Hruščev in Ollenhauer (vodja socialistov v Zahodni Nemčiji) in pripisal pod sliko: “Časnikarji so podčrtali v svojih poročilih, da sta si izredno dolgo stiskala roki”.

Veliko odobravanje pri Titu in njegovih pristaših je našel tudi načrt za združitve obeh Nemčij, ki ga je izdelal nekakšen tovariš Wehner. Kar jim posebej ugaja, je to, da načrt pripravlja pot, po kateri bi mogla vzhodno nemška in od komunistov obvladana stranka SED po združitvi počasi prevzeti vso oblast. Po načrtu naj bi dobila SED v skupnem nemškem parlamentarnem svetu kar polovico vseh sedežev, nakar bi v zvezi z razdiralnim krilom zahodne nemške SPD prišla do večine. Tita namreč nekoliko zvođeneli Ulbrichtov režim po vsej Nemčiji ne bi prav nič motil, saj je itak že priznal Vzhodno nemško republiko. To pa je storil zato, ker je tam, kakor je sam rekel, “čisto podoben režim, kakor je pri nas”. Tito je celo vztrajal pri tem priznanju tudi potem, ko so mu vzhodno nemški komunisti zmetali v glavo najbolj surove žalitve.

Titov zastopnik na kongresu bosanskih komunistov v Sarajevu je izjavil, “da socialistični svet ni združenje, v katerega si izmenoma lahko sprejeti in nato zopet izključeni”. Zdi se, da so vodje jugoslovanskega komunizma mnenja, da daje pripadnost k “mednarodnemu delavskemu gibanju” tako “neizbrisne znake”, da jih niti Stalin niti Hruščev ne moreta več izbrisati. Vse kaže, da je beograjske komuniste v tem mnenju zlasti potrdila madžarska revolucija in tudi Džilasov primer. Ta dva sta jih prepričala, da bi oslabilitev socialističnega tabora pomenila tudi konec njihovega obstoja, pa čeprav bi bili istočasno “izključeni” iz socialističnega tabora.

Seveda ni prav nič prijetno, smatrati se za člana “socialističnega sveta”, pa stari kljub temu v tem popolnoma izoliran ob strani. Prav zato pritiskajo jugoslovanski komunisti na to, že od Stalinove smrti naprej, da bi se odprla tudi vrata čim večjemu številu socialistov v “socialistični tabor”. Njihov račun pri tem predlogu je čisto enostaven: nastal bi na ta način povečan “tabor”, ki bi mogel več opravičiti prvi vsemu svragu — kapitalističnemu zahodu, na drugi strani pa bi bili socialistični uskok iz zahodnih dežel za Tita kaj koristni zavezniki, kadar bi šlo za “notranje prepire v socialističnem svetu”.

Prav zato povzročajo jugoslovanskim komunistom vsako “prebujenje” razrednobojnega duha v zahodnih socialističnih vrstah in vsaka razpoka v enotnosti Zahoda največje veselje. Ko so se razgovarjali Bevan, Mendes-France in Nenni, je tem razgovorom dalo jugoslovansko časopisje največji povdarek. Pomembnejši jugoslovanski časnikarji od srca uživajo, ko se pokažejo prvi znaki nesporazuma med Londonom in Bonnom.

Videti moremo, da se Tito trudi, da bi po svojih skromnih močeh delal rad zmedo na Zahodu in speljal zahodne socialiste na Vzhod. Na ta način bi istočasno ojačil “socialistični svet” napram “kapitalističnemu” in hkrati tudi svoj lastni položaj v socialističnem taboru.

V Ženevi izgublajo upanje na uspeh

Drugi del ženevske konference, ki se je začel v ponedeljek, 13. t. m., se razvija podobno, kakor se je prvi del: sovjeti ponavljajo svoje zahteve po zavezniški izpraznitvi Zahodnega Berlina, sicer ne takoj, pač pa najkasneje v poldrugem letu, postavili pa so še novo zahtevo, da je treba namreč ustanoviti vsenemško komisijo, sestavljeno iz članov Zahodne in Vzhodne Nemčije, ki naj bi v dveh ali treh letih pripravila načrt za združitve obeh Nemčij. Obe Nemčiji naj bi v to komisijo poslali enako število svojih delegatov.

Vsi ti predlogi in zahteve sovjetov so za zahodne zaveznike nesprejemljivi. Zahodnjaki trdijo, da nikakor ne morejo pristati na to, da bi vzhodnonemška delegacija v vsenemški komisiji štela enako število članov, kakor zahodnonemška, ker je pač v Vzhodni Nemčiji komaj dobra tretjina vseh Nemcev. Prav tako zavezniki nočejo pristati na sovjetsko zahtevo, da naj se tajnih sej udeležujeta obe nemški delegaciji na ženevski konferenci, ker bi tako dali vzhodnonemški delegaciji prevelik podarek in bi sčasoma bili prisiljeni celo priznati vzhodnonemški komunistični režim.

USA in Anglija sta objavili, da pripravljata za seje tega tedna nekakšno kompromisno rešitev berlinskega problema, ki bo sprejemljiva za sovjete, tako da bi mogli konferenco v Ženevi hitro zaključiti in se začeti pripravljati na vrhovno konferenco. Francija in Zahodna Nemčija sta še vedno ostali edina odločna nasprotnika kakršnemu koli popuščanju sovjetom. Herter je bil za-

Ameriško ravnotežje na Srednjem Vzhodu

Severnoameriška diplomacija je začela uvajati politiko ravnotežja na Srednjem Vzhodu, po načinu britanske diplomacije v tem delu sveta, iz katerega je bila ta izrinjena. Ta način politike je Severni Ameriki že v kratkem času prinesel sado, tako v njenih odnosih do srednjezhodnih držav, kakor v odnosih med temi državami.

Washington je to politiko začel uvajati postopoma po silovitih diplomatskem porazu, ki ga je doživel z odklonitvijo posojila Nasserju za aswansko elektrarno. Od takrat naprej se je položaj v tem delu sveta razvil do danes v naslednji smeri:

Izraelska vojaška pozicija je dosegla stabilno in učinkovito raven. Prav tako se polagoma ustaljuje tudi gospodarstvo te umetne države. Iz Tel Aviva so začeli razvijati gospodarsko ekspanzijo in tehnično pomoč mnogim azijskim in afriškimi državam z že zadovoljivimi uspehi. Prav tako služi ta država za vzgled materialnega napredka vsem njenim sosedom, ki so v tem oziru daleč za njo. Arabsko prebivalstvo se je poteval v Atene; da bi pridobil Grke za takoimenovano “balkansko ozemlje brez raketnih oporišč”. Ta načrt je sprožil Hruščev, a Jugoslovani trdijo, da je to Titova zamisel.

Tako pri Hruščevu kot pri Titu je opaziti težnjo, ki je v zadnjem času vedno bolj izrazita, težnjo za tem, da se zabišejo ostre meje med komunisti in svobodnim svetom. Sovjetski vrhovni šef bi na ta način rad ugledal pot infiltracij komunistov v Evropi, Tito pa poleg tega še upa, da bo mogel v tako “razširjenem socialističnem svetu” igrati bolj pomembno vlogo.

Glede na to prebisanu igro se bodo morali socialisti na Zahodu kaj kmalu odločiti, kaj je zanje bolj važno: ali demokracija ali — razredni boj. Če so rešni demokrati, potem se bodo morali odpovedati takim skokom, kot ga to predstavlja socialistični načrt za združitve obeh Nemčij. Ta načrt je namreč čisto primeren, da raztegne “socialistične pridobitve” DDR (Vzhodne Nemčije) na celo Nemčijo, toda za ceno izgube demokratičnih svobost in Zahodni Nemčiji. Če hoče Zahod napraviti takšen poskus, mora priznati osnovno načelo, da je treba vsaj napram zunanjemu svetu biti in ostati enoten. In ta zapoved velja tudi za nemške socialne demokrate.

F. Lovrenc

radi pritiska Pariza in Bonna prisiljen objaviti, da zahteva od Gromika pismeno izjavo, da bo ostal status Zahodnega Berlina nedotaknjem vse dotlej, dokler ne bo prišlo do združitve Nemčije. Če take izjave ne bo hotel dati, potem mu že vnaprej sporoča, da naj preneha Moskva misliti na vrhovno konferenco.

Upanje na vsaj delni uspešen zaključek ženevske konference se čedalje bolj razblinja v nič tudi zaradi napadalnih izjav Hruščeva na Poljskem, kjer se je pred dnevi mudil v Poznaniu, kjer so Poljaki pred tremi leti uprizorili silovit upor proti komunizmu. Tam je Hruščev izjavil, da “meja med vzhodno in zahodno Nemčijo deli svet socializma in svet kapitalizma ter bomo branili to mejo z vso svojo močjo. Prav tako ne bomo pristali na ustanovitev kakršne koli vsenemške delegacije, ki bi prišla pod vpliv tujih velesil.” S temi izjavami je Hruščev hotel jasno povedati, da Moskvi ni za združitve Nemčije, še manj za ustanovitev vsenemške delegacije po zavezniškem predlogu.

Zahodnjaki so pričakovali, da bodo mogli drugi del ženevske konference hitro in uspešno zaključiti, tako da bi mogli misliti na sklicanje vrhovne konference že za konec avgusta ali prve dni septembra. Kaže pa, da bodo tudi ta upanja, kakor so že ysa doslej na konferencah s sovjeti, padla v vodo in bo zahodni svet moral znova ugotoviti, da s sovjeti ni mogoče konferirati, še manj pa priti do kakršnega koli resnega sporazuma.

polagoma začanja zavedati koristnosti izraelskega gospodarskega in tehničnega sistema, ki mu dajejo prednost pred politiko. Vse to je Izrael dosegel seveda s težkimi dolarjskimi milijoni, česar arabske dežele niso bile deležne. Razumljivo pa je, da USA ni mogla tvegati dolarjev za tako nestabilno področje, kakor je bil Srednji vzhod, ko so ga zapuščali Britanci, čeprav je zaradi tega obstajala nevarnost, da se bodo v praznino vsedli sovjeti, kar se je ponekod tudi zgodilo.

USA je podprla Izrael v njegovi borbi za dosego enakih pravic v suški plovi. Glavni tajnik ZN Hammarskjöld pa je bil istočasno pri Nasserju, s katerim se je razgovarjal o tem problemu. USA se namreč trudi, da bi zadevo suške plovice izpeljala tako, da ne bi trpel prestiž in Nasserja ne Izraela.

Zato je začela izboljšavati odnose z Združenjo Arabijo (Egipt in Sirija) tako, da je poslala k Nasserju predsednika Svetovne banke Evgena Blacka, ki je igral eno glavnih vlog pri rešitvi suš-

kega problema med Egiptom in bivšimi lastniki prekopa.

Vse sodelovanje z Egiptom, ki je bilo ustavljeno ob priliki suškega spora, se je zopet začelo. Zamrznjene fondse so znova odprli, poslali v Egipt za 48 milijonov dolarjev živil in za 5 milijonov dolarjev nadaljne gospodarske pomoči. Prihodnje leto bo USA poslala 25 milijonov dolarjev za arabske begunce iz Izraela.

Washington je mnenja, da se Srednji vzhod polagoma privaja na obstoj Izraela in ga sprejema kot gotovo dejstvo. Celo Nasser je spremenil svoje prejšnje mnenje, da Izrael ne bo mogel obstati. Na mednarodnem socialističnem kongresu v Hamburgu, ki je zasedal prejšnji teden, je bivši izraelski predsednik Šaret objavil, da na Srednjem Vzhodu delujejo sile, ki polagoma pripravljajo tla za najuspešnejše sodelovanje med Izraelom in arabskim svetom. Te iste sile tudi služijo za uničevanje komunizma, kar se je pokazalo z nastopi proti komunističnemu vplivu v Združeni Arabiji, zlasti v Siriji, sedaj pa se kaže v spretnem nastopanju generala Kasema proti komunizmu v Iraku.

Skupni obrambni program USA je doletel za prihodnje leto vsoto 800 milijonov dolarjev za področje, ki se razteza

Po Kozlovem obisku v USA

Frol Romanovič Kozlov, sovjetski podpredsednik, ki je svobodno prepotoval USA po dolgem in počez, se vrnil v Moskvo. Rezultate svojega dvotedenskega obiska bo sedaj mogel uspešno uporabiti in nasvetovati Hruščevu, naj se ne uračuna pri precejevanju vojaške in industrijske sile USA.

Brez dvoma bo Hruščev zahteval od Kozlova točno poročilo o njegovih vtisih, da ga bo mogel primerjati s poročilom, ki mu ga je prinesel pred tedni Mikojan. Iz obeh poročil bo Hruščev mogel dobiti jasno sliko o položaju v USA, o mnenju ameriških prebivalcev in vlade o komunizmu in o odporu, ki ga nudi ta država proti nadaljnemu razširjanju komunizma.

Oba sovjetska opazovalca sta z različnimi interesi ogledovala USA. Mikojan je star boljševiški revolucionar in činično razpoložen proti vsemu, kar obstaja tostran železne zavese. Kozlov je rojen birokrat, predstavnik nove generacije sovjetskih funkcionarjev, ki na lastni koži niso doživeli revolucije.

Ker je star boljševik in ker je bil nekoč strog zaupnik Stalina in ker ima izraz brezobzirnega armenskega razbojnika, je Mikojanov obisk povzročil v USA več pozornosti kakor obisk Kozlova. Proti Mikojanu so silovito protestirali gotovi krogi, množice prebivalstva pa so ga hodile gledat iz radovednosti. Kozlov pa je človek brez barve ter ga

IZ TEDNA V TEDEN

Sestanek zunanjih ministrov 21 ameriških držav, članice Organizacije ameriških držav, bo v začetku avgusta v čilskem Santiagu. Zunanji ministri bodo zborovali v hotelu Carrera, ker so bili socialisti in komunisti proti temu, da bi bilo zasedanje v parlamentu. Razgovori bodo v glavnem o sedanjem nemirnem položaju v karibskem področju. Nekateri listi poročajo, da bo Venezuela stavila predlog, naj bi Dominikansko republiko zaradi nedemokratskega režima izključili iz Organizacije ameriških držav.

V Peruju so po 22 dneh krize dobili novo vlado. Sestavil jo je Pedro Beltran, časnikar — gospodarstvenik.

Na Kubi je Fidel Castro uprizoril novo politično igro z namenom, da si še bolj utrdi položaj. Potem, ko ga je v Severni Ameriki biv. poveljnik kubanskega letalstva major Lanz obtožil, da je komunist in da komunisti po Castrovi zaslugi na Kubi vedno bolj pridobivajo na moči, je Fidel Castro, užaljen zaradi take obtožbe, odstopil. V javnem govoru je napadal Lanza, pa tudi predsednika republike dr. Urrutia ter mu očital izdajstvo in sabotiranje izvajanja vladnih revolucionarnih načrtov. Predsednik dr. Urrutia je namreč doma tudi v govoru napadel komuniste ter jim očital, da minirajo vlado. Po Castrovem napadu je Urrutia odstopil, ker so se v Habani že začele zbirati skupine Castrovih

Nixon v ZSSR

Severnoameriški podpredsednik Nixon je večeraj odletel z baltimorskega letališča v vojaškem letalu Boeing 707 na obisk v ZSSR. Najprej bo obiskal Moskvo, kjer bo ostal štiri dni, kjer bo odprl severnoameriško industrijsko razstavo, 25. junija. Poleg Moskve bo obiskal Leningrad ter industrijska središča Novosibirsk, Sverdlovsk, Nižni, Tagil in Belojarsk. Sovjeti so Nixonu obljubili, da mu bodo dovolili povsem svobodno gibanje po državi, prav tako, da bodo dovolili 65 časnikarjem in nadaljnim 100 osebam, ki Nixona spremljajo, povsem svobodno poročanje o potovanju po ZSSR.

Nixon vrača obisk Mikojana in Kozlova v USA, dveh sovjetskih podpredsednikov. Doslej so sovjeti dovolili tujim časnikarjem svobodno poročanje samo še ob pridiki Maemillanovega potovanja po ZSSR.

od Grčije do Pakistana. Ker večino tega obrambnega bremena na tem področju nosi USA, je Washington mnenja, da tako zadostno zmanjšuje tozadovni pritisk na gospodarstvo teh dežel in tako odločno vpliva na stabilnost, do katere je prišlo v letošnjem letu na tem področju.

je ameriško občinstvo ignoriralo. Celo protestov je bilo zelo malo.

Oba sovjetska predstavnika, Mikojana in Kozlova, je sprejela v goste tista plast ameriškega prebivalstva, ki jo oba hočeta uničiti: trgovci in industrialci. Ti so z njima silno vpludno postopali; Mikojanu in Kozlovu se je zdelo, kakor je bilo videti iz njunih izjav, da se trgovci in industrialci trudijo pridobiti ju za čim hitrejši in obsežnejši povečanje trgovinske izmenjave med USA in ZSSR.

Toda kljub mnogemu govorjenju je Mikojanov obisk povsem neznan omarjal severnoameriški odpor proti trgovanju z ZSSR. Hruščev se bo spomnil tega dejstva, če mu bo Kozlov prinesel svoja optimistična poročila v tem pogledu.

Kozlov ni mogel skrivati, da je močno vplivalo nanj vse, kar je videl v USA. Videl je ogromno mrežo odličnih čest, bučečo industrijo, brezštevilne gradnje stanovanjskih poslopj in obilje dobrin v takem obsegu, o kakršnem v ZSSR morejo samo sanjati.

Če bo Kozlov podal Hruščevu odkrito poročilo o zagonu in značaju USA, kakršna je videl, potem se bo Hruščev lahko izogniti napaki, ki jo je storil pred dvajsetimi leti Hitler, ko je podcenjeval odpor te dežele proti sleherni obliki totalitarizma.

ljudi z namerom, da korakajo proti vladni palači in zahtevajo odstop Urrutia. Za novega predsednika je bil postavljen odvetnik Osvald Dörticos. Castro tudi po imenovanju novega predsednika formalno še umaknil svoje ostavke kot predsednik vlade, ker hoče, da bi ga pristaši še z večjo zahtevo klicali nazaj. Zato je dal poklicati v Habano iz notranjih provinc 500.000 kmetov, da bodo po Habani manifestirali za njegovo agrarno politiko. V Severni Ameriki je pa Diaz Lanz o zadnjih dogodkih na Kubi izjavil, da imajo po odhodu dr. Urrutia sedaj na Kubi komunisti popolno kontrolo nad otokom. Kaj bo Castro napravil s prejšnjim predsednikom, še ni jasno. Značilno pa je, da se že pojavljajo glasovi, da bi ga bilo treba postaviti pred sodišče.

Brazilska socialdemokratska stranka bo postavila kot kandidata za bodočega brazilskega predsednika sed. vojnega ministra maršala Teixeira Lotta. Listi pišejo da imata Kubiček in Teixeira Lott dogovor, da se bo Kubiček leta 1965 znova pojavil kot predsedniški kandidat, med Lottovim predsednikovanjem naj bi pa bil guverner države Minas Geraes.

V Italiji so pristaniški delavci po štiridesetdnevni stavki obnovili delo.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Nova taktika

V "Svobodni Sloveniji" smo nedavno poročali o 9. plenarnem zasedanju Socialistične zveze delovnega ljudstva v Beogradu. Na njem so pod Titovim predstvom razpravljali o "aktualnih problemih socialističnega razvoja na vasi". Za zasedanje je glavni tajnik Soc. zveze delovnega ljudstva Edvard Kardelj pripravil dolg in s statističnimi podatki opremljen referat.

O Kardeljevem referatu in govoru so listi doma obširno pisali. Glavna združena zveza je dala Kardeljeve ugotovitve celo natisniti v posebni brošuri ter jo v desetisočih izvodih razdeliti v podeželje. Iz tega je razvidno kako velik pomen so doma komunisti dali Kardeljevemu navodilu, kako naj bi pridobili kmete ter jih vključili v komunistično akcijo za povečano poljedeljsko proizvodnjo. Izven domovine Kardeljeva izvajanja niso vzbudila posebne pozornosti iz enostavnega razloga, ker gre za novo komunistično taktiko, s katero hočejo prodirati v slovensko podeželje. Slovensko svobodno zamejsko časopisje je to priložnost poročilo, da je znova opozorilo na škodo, ki so jo komunisti doma s svojim eksperimentiranjem povzročili tudi v kmetijstvu.

V Trstu izhaja dr. Besednjakov "Novi list", katerega smo mi v Zborniku Koledarju Svobodne Slovenije za leto 1959 označili v pregledu slovenskega tiska na Primorskem za "filokomunističen list, ki odločno drži z režimom v Jugoslaviji, napada pa samo krščanske stranke". Zaradi tega se je uredništvo tega lista silno razburilo ter nas je v odgovoru na našo navedeno trditev proglasilo "za ostanke slovenskih totalitarcev".

Ni pa bilo treba dolgo čakati in "Novi list" je sam prinesel zgovoren dokaz, da je bila naša trditev odnosno opredelitev tega lista pravilna. "Novi list" je namreč v številki z dne 14. maja t. l. objavil uvodnik pod naslovom "Načelne spremembe v poljedelstvu Jugoslavije". V njem omenja dosedanjo kom. poljedeljsko politiko doma ter priznava, da so z njo med kmeti povzročili veliko nezadovoljstvo, ko so jih nasilno gonili v obdelovalne zadruge. Kardelj pa da se je sedaj taki stalinistični politiki "dokončno odpovedal", kajti "razglasil je načelo, da je treba odločno zavreči sleherni poskus kmete nasilno goniti v podružabljenje njihovih posestev". Če se bodo zadruzi kmetje priključili, da ne bo šlo za podružabljenje zemlje, temveč "samo za podružabljenje proizvodnih sredstev, s katerimi naj se zemlja obdeluje". Vprašanje lastnine da je pri tem postranskega pomena. S tako svojo politiko se po mnenju Novega lista "jugoslovanski komunistični voditelji vidno oddaljujejo od boljševidnih nazorov o zasebni lastnini na zemlji ter se nehoče približujejo krščanskemu gledanju na to vprašanje". Pisec se je pa takoj zavedel, da je v svojem slavošpevu novi komunistični poljedeljski politiki v Jugoslaviji šel le predalet ter je zato v zadnjem odstavku zapisal, da bi pa bilo vendar le "iz temelja zgrešeno, če bi mi iz tega sklepali, da so se približali krščanskemu pojmovanju družbe in človeškega življenja".

Tako o Kardeljevem govoru dr. Besednjakov "Novi list" v Trstu. Te trditve o "načelni spremembi" v poljedelstvu Jugoslavije niso mogle nikogar prepričati. Saj se še dobro spominjamo tistih strašnih let, ko so komunisti doma vihteli bič nad slovenskim kmetom, ga na vse močje načine silili v zadruge. In gorje tistim, ki tedaj niso klonili! Trpljenja tistih kmetov — za kula-ke so jih komunisti zmerjali — ni mogoče popisati. Na vsakogar, ki se je tedaj postavil na stran trpečega kmeta, je neusmiljeno padel komunistični udarec. Tako je v Ljubljani izgubil pravico do odvetniške prakse odvetnik samo zato, ker je kmetu napisal vlogo za izstop iz obdelovalne zadruge. In kdo je bil tisti, ki je najbolj govoril o potrebi preobrazbe slovenske vasi? Kardelj. Ni bil Stalin tisti, ki je slovenske kmete nasilno gonil v obdelovalne zadruge, kolchoze, ampak slovenski komunisti, ki v podružabljenju vsega niso prav nič ostajali za sovjetskimi komunisti.

In rezultat take politike? Povedal je zopet Kardelj v istem referatu na 9. plenarnem zasedanju, ko je omenjal, da je poljedeljska proizvodnja padla tako nizko, da se "delež uvoza hrane v plačilnem deficitu giblje po letu 1945 nad 70%". Iz takega položaja vidijo komunisti samo en izhod: spremembo taktike proti kmetom, da jih pridobijo, da bi zvišali proizvodnjo. Zato Kardelj pravi v svojem referatu, da so se jug. komunisti sedaj odločili za pot, ki se je v

sedanjih pogojih pokazala "kot najboljša, da dosežejo svoj cilj — izgradnjo sodobnega velikega kmetijstva in socialistične preobrazbe vasi — v krepitve proizvodnega sodelovanja socialističnega sektorja s kmetom na bazi obojestranske materialne zainteresiranosti v pospeševanju kmetijske proizvodnje, v povečanju delovne storilnosti, v znižanju proizvodnih stroškov in v nenehni krepitvi socialističnega sektorja na vasi".

Da komunisti niso opustili svojega končnega cilja popolne komunicacije podeželja in da stro doslej nezlomljivi odpor kmeta in da je najnovejša sprememba v postopanju komunistov s kmeti samo sprememba taktike, metode, potrjuje Kardelj sam, ko pravi, da je "kritika, da so se odrekli socialistični preobrazbi vasi, povsem neutemeljena. Kajti naše odrekanje od oblik stalinistične kolektivizacije namreč pomeni samo zavračanje metode, ki se je v naših pogojih pokazala kot politično in gospodarsko škodljiva".

Za "socialistično preobrazbo vasi" je Kardelj napovedal tri činitele: "1.) razširitev socialističnih kmetijskih organizacij z odkupom in zakupom zemlje, kakor tudi s pridobivanjem novih površin; 2.) proizvodno sodelovanje zadrug in drugih kmetijskih organizacij s kmečkimi gospodarstvom ter 3.) regulativni ukrepi družbe".

Za doseg komunističnih ciljev in za povečanje proizvodnje mora služiti prvenstveno "socialistična kooperacija na vasi", t. j. vsaka oblika "proizvodnega sodelovanja socialističnih gospodarskih organizacij z individualnim kmečkim gospodarstvom".

Vsa ta akcija komunistov ima samo cilj, da bi kmete pridobila za vstop v "socialistično družbo" brez brutalnih nastopov, kot se je to dogajalo doslej. Da so to samo besede in samo pesek v oči bedakom, ki naj verjamejo komunistom, da so postali drugačni, pove zopet sam Kardelj, ko našteva ukrepe, ki so določeni za "usmerjanje kmetijstva". Tako pravi, da je z omejitvijo zemljiške lastnine na 10 hektarjev "preprečen kapitalistični razvoj na vasi". Prizna, da "kapitalistični teženj na vasi še niso povsem onemogočili".

Tako zatrjuje Kardelj s svojo komunistično dialektiko. Po naše pa je to priznanje, da komunisti doslej še niso mogli zatreti svobodnega slovenskega kmeta. Zato pa Kardelj takoj naroča, da je "potrebno, da tudi družbena skupnost uveljavlja in nenehno vzdržuje določene ukrepe, ki preprečujejo uveljavljanje taki teženj. To so predvsem: omejitev možnosti uporabe tuje delovne sile v obdelovanju zemlje, oziroma dosledna uporaba veljavnih predpisov v tem oziru; onemogočanje, da bi imela individualna gospodarstva osnovna sredstva za veliko proizvodnjo (traktorje in podobno) itd."

Vprašanje lastninskih odnosov naj komuniste ne moti, kajti "za nadaljnji razvoj socialističnih odnosov je bistveno, da ustvarimo predvsem takšne ekonomske pogoje, v katerih bi privatna lastnina na zemlji nehala biti ovira za organiziranje sodobne kmetijske proizvodnje in za vzpostavitev družbenega delovnega procesa. S tega vidika moramo gledati tudi na nakupovanje in prodajo zemlje. Družbena skupnost se v naših pogojih ne more odločiti za preprečenje nakupa in prodaje ali zakupa zemlje. Mora pa ga v večji meri dobiti pod svojo kontrolo in ga usmerjati v skladu z našo politiko".

Da bodo "socialistična gospodarstva" na vasi lahko razvijala še večjo delavnost, bodo deležna še v večji meri podpore oblasti kot doslej. Vse to pa z namenom, da dosežejo svoja dva namena: 1. povečano poljedeljsko proizvodnjo in 2. socialistično preobrazbo vasi. To je Kardelj jasno povedal z besedami: "Cilj naše socialistične politike na vasi je eden in nezamenljiv: rekonstrukcija kmetijstva v smeri ustanavljanja velikih socialističnih proizvodnih enot, sposobnih organizirati na bazi sodobne tehnike in znanstvenih dosežkov družbeni proces dela ob postopnem podružabljanju zemlje". Na drugem mestu pa je zatrjeval: "V svoji praksi na področju socialistične preobrazbe vasi imamo pred očmi dvojni neposredni cilj: da dosežemo gospodarski uspeh, to se pravi, večjo gospodarsko proizvodnjo in večjo delovno storilnost, kakor tudi, da ohranimo in okrepimo dejansko politično podporo kmečkih množic socialističnim silam, drugače povedano, da zagotovimo politično stabilnost na vasi".

To naj bi torej bile "načelne spremembe v jugoslovanski poljedeljski po-

litiki", kakor jih vidi dr. Besednjakov "Novi list" v Trstu. Iz Kardeljevih besed je pa razvidno, da so komunisti samo spremenili taktiko in metode, cilj pa je ostal še vedno isti in se mu niso odrekli.

Zaradi takega potvarjanja dejstev in resnice so "Novi list" napadli tudi slovenski svobodni listi na Primorskem, med njimi tržaška "Demokracija". Ko pa je letos ob svoji petletnici izhajanja "Novi list" zapisal, da je "dosledno branil resnico", mu je tržaška "Demokracija" odgovorila s člankom, ki nosi naslov "Pet let v službi titovstva". V tem članku pravi pisec, da je "Novi list" slabo branil resnico, kajti med njegovim izhajanjem so se pojavili "trenutki v politiki, ko je bilo treba zavzeti jasno in odločno stališče". "Demokracija" ugotavlja, da "tega Novi list ni nikoli storil, nasprotno se je lotil na nesramen način napadati vidnejše naše predstavnike, ki so se vedno odlikovali po svoji odločnosti v borbi za slovenske pravice in proti materializmu in komunistični diktaturi. Today pa je vsakomur postalo jasno, da ni "Novi list"

BRALI SMO...

KRŠČANSKO NARAVNO PRAVO MANJŠIN

V tedniku "Volksbote" je avstrijski vseuč. prof. dr. Johannes Messner objavil nekaj misli o krščanskem naravnem pravu v zvezi z vprašanjem južnotirolske narodne manjšine. Ker pa imajo profesorjeva izvajanja splošen značaj, njegove glavne ugotovitve navajamo tudi mi:

"Krščansko naravno pravo glede manjšin ni vezano zgolj na pravne ureditve, ki temelje na meddržavnih pogodbah. Po današnjem pojmovanju manjšine kot take niso mednarodno pravni subjekti, to je osebe, ali z drugimi besedami, one same ne morejo sklepati mednarodnih pogodb, ker ta pravica pripada samo državam. Kljub temu pa ostaja glede manjšin v veljavi tudi naravno pravo, ki temelji na splošnih načelih mednarodnega prava ter na običajnem pravu.

Pripadnost k določenemu narodu in kulturnemu krogu je vrednota, ki je sama po sebi upravičena do zaščite, tudi brez ozira na pripadnost k določenim državam ter na potek državnih meja.

demokratičen časopis, temveč glasilo, ki mu je na tem, da se za nobeno ceno ne zameri vladajočemu režimu v Titovini".

Potem, ko Demokracija ugotovi, da Novi list neprestano napada goriški Kat. glas in njenega urednika Msgr. dr. Močnika, Demokracijo in voditelje Slovenskega demokratske zveze svojo ugotovitev o Novem listu zaključil z besedami:

"V službi take resnice deluje "Novi list" pet let. Tako sodimo slovenski narodno zavedni demokrati. Za nas je namreč resnica doma le v svobodi, za blagor vsega ljudstva in tudi naš blagor. Nikoli ne bomo hvalisali diktature ene stranke, da bi od te stranke uživali kake osebnosti. Vera, krščanska vera naših očetov in vsega ljudstva je vzvišeni ideal ogromne večine slovenskega naroda, s katerim se ne da barantati za zasebne koristi. Kdor z vero baranta, ni niti kristjan niti katoličan niti krščanski socialc, ampak navaden koristolovec".

K tem ugotovitvam "Demokracije" nimamo ničesar dostaviti.

Te pravice se izražajo v štirih temeljnih točkah:

1. Pravica do kakovostne enakopravnosti pri uživanju vseh ustavno zajamčenih državljanjskih pravic, ki so priznane večinskemu narodu, med temi tudi pravica do ustanavljanja društev ter udeleževanja v tisku in založništvu.

2. Pravica do svobodne in neovirane uporabe materinega jezika pri javnem bogočastju, na javnih zborovanjih v stikih z oblastmi, v šolskih in vzgojnih ustanovah.

3. Pravica do sorazmernega deleža denarnih sredstev, ki jih država in občine namerjajo za kulturne (šola in vzgoja), gospodarske in socialne zadeve.

4. Pravica, da sorazmeren del uradnikov v upravnih ustanovah, ki delujejo na področjih, kjer živi manjšina, pripada manjšini sami. Dokler manjšina ni na ta način soudeležena pri upravi, ji lahko sovražno razpoložena narodnostna večina uživanje ustavno in pogodbeno priznanih pravic povečini onemogoči."

Koroška

Šentjakobska farna igralska družina je praznovala 10 letnico živahnega dela. Pred 10 leti je namreč tja zaneslo g. Vinka Zaletela, ki se je takoj lotil obnove kulturnega in prosvetnega dela. Za proslavo je igralska družina pripravila igro "Vslavina odpoved". Igra je dramatisirana zgodba iz poljske zgodovine, ki sta jo priredila za oder Matilda Košutnik in Raimund Grainer iz Globasnice. Gledalci so napolnili dvorano do zadnjega kotička in z zanimanjem sledili igri. Med gosti je bil tudi ravnatelj

IZ TEDNA V TEDEN

(Nadaljevanje s 1. strani)

Predsednik Charles de Gaulle je sprejel daljšo avdienco biv. predsednika argentinske revolucionarne vlade generala Pedra Aramburuja.

Predsednik Japonske vlade Kiši se mudi na obisku v zahodnih evropskih državah. Bil je že v Angliji ter Zahodni Nemčiji. V Bonu je izjavil, da sta zahodno nemška in japonska vlada sklenili dogovor, da bosta gospodarsko podpirali nerazvite države v Aziji.

V republiki San Marino bodo imeli 13. septembra splošne volitve. Do leta 1957 so v tej državi vladali 13 let komunisti, tedaj so jim preprečili načrte za državni udar krščanski demokrati, ki so tedaj tudi prevzeli oblast. Krščanski demokrati upajo, da bodo pri septembrskih volitvah dobili veliko večino, ker so dali volilno pravico tudi ženskam in vsem Sanmarincem, ki živijo v Severni Ameriki.

V mestu Kirkuk v severnem delu Iraka je prišlo do hudih poulčnih bojov med nacionalisti in komunističnimi kurdi. Boji trajajo že več dni in se je komunistom posrečilo zasedeti del mesta. Nekateri viri tudi poročajo, da je del vojske prešel na komunistično stran. V dosedanjih bojih je bilo veliko žrtev na obeh straneh.

Avstrija je končno le dobila novo vlado. Sestavil jo je dosedanji kancler Raab. Da pa je mogel sestaviti koalicijsko vlado s socialisti, jim je moral dati velike koncesije; tako imata med drugim obe stranki enako število ministrov v vladi in socialisti so sedaj dobili v roke tudi zunanje ministrstvo, ki so ga doslej imeli pristaši ljudske stranke.

slovenske gimnazije in predsednik Sve-ta Koroških Slovencev dr. J. Tischler, šentjakobski župan Koren in svetnik Kmetijske zbornice Janko Janežič iz Les.

Igralska družina se je ob tej priliki tudi zahvalila g. Vinku Zaletelu za njegovo nesebično delo in mu v znak zahvale poklonila šopek rdečih nageljev.

Na lanskem sestanku slovenskih izobražencev v Št. Jakobu je bil padel predlog o ustanovitvi organizacije slovenskih izobražencev. Takoj so izvolili poseben pripravljalni odbor petih članov, ki je pripravil pravila nove organizacije, jih predložil oblastem v odobritev in sklical občni zbor, ki je bil koncem maja v Mohorjevi hiši v Celovcu. Nova organizacija se imenuje Zveza slovenskih absolventov visokih, srednjih in višjih strokovnih šol. Njen prvi odbor pa sestavljajo: predsednik dr. Stanko Jelen, podpredsednik Avguštin Čebul, tajnik dr. Val. Inzko, blagajnik Hanzelj Millonig, odborniki pa so dr. J. Hornboeck, Milica Zwitner in Rudej Vouk.

V škočjanu so na pobudo župnika Kogleka zgradili skupno zadržno hladilnico. Prostori te edinstvene skupne hladilnice na Slovenskem Koroškem so v farnem domu, ki ga je zgradil župnik Koglek. Naprava sestoji iz predhladilnice, kjer se mora zaklana žival ohladiti na 0 stopinj in pa iz hladilnice same, v kateri ima vsak zadrugar svoj predel. Članov zadruge je 48, naprave pa so stale 164.000 šilingov.

Lepo uspel koncert narodnih in umetnih pesmi je priredil v Ravnah pri Rožku tamošnji zbor, ki šteje 12 članov, vodi ga pa šimej Trišnik. Zbor je glasbeno sijajno ubran in izvežban; solotočke je odpel M. Kernjak, ki nastopa tudi v celovškem radiu. Nad 250 poslušalcev je navdušeno sledilo koncertu in pevce nagradilo z zasluženim aplavzom.

Mladinske dneve so imeli na Koroškem v mesecu maju in juniju. Poročali smo že od dnevi v Podjuni pri Božjem grobu in v Rožu na Macnu. Mladinski dan za Zgornji Rož, Gure in Spodnje Ziljo pa so imeli v Št. Jakobu. Na ta dan je prišlo nad 400 udeležencev iz Podgorij, Pečnice, Loč, Rožeka in Št. Ilja, Hodiš, Loge vesi, Malošč, Št. Lenarta in Bistricke na Zilji. Na sporedu so bile de-

ARGENTINA

Vojni minister gen. Elbio Anaya je pred dnevi sprejel častnike. Najprej jim je dal izjavo, nato pa odgovarjal na stavljen vprašanja. V izjavi se je najprej pritožil, da nekateri listi kljub temu, da imajo častniki neoviran dostop do virov novic, ne poročajo točno o dogodkih v argentinski vojski. Za tako postopanje pravi, da je obžalovanja vredno, ker povzroča samo škodo tako vojni ustanovi, kakor tudi državi, listu pa tudi ne prinaša ugleda. Glede sedanjega položaja v argentinski vojski je dejal, da je častniški zbor povsem edin v ljubezni do domovine in ustanove, kateri služi. Ta enotnost se razteza od drž. tajnika do zadnjega vojaka. Naglasil je tudi, da je vojska povsem enotna in združena proti komunizmu, kakor tudi proti vsakemu totalitarizmu ali pa diktaturi.

Predsednik venezuelskega parlamenta in voditelj venezuelskih krščanskih demokratov dr. Rafael Caldera je med svojim obiskom v Buenos Airesu govoril tudi v argentinskem parlamentu. Njegov govor, ki je na vse poslance napravil globok vtis, je preveval čut ameriške solidarnosti in želja, naj bi vse ameriške države živele pravo demokratiško življenje.

V argentinski mornarici je, kot smo poročali že v zadnji številki, več višjih mornariških častnikov izrazilo željo, naj bi sed. tajnika za mornarico viceadmirala Esteveza zamenjala kaka druga osebnost. Predsednik je imel v tem pogledu sestaneke s skupino admiralov. Po razgovoru z njimi je objavil, da bo mornariškega tajnika Esteveza še naprej obdržal na sedanjem položaju. Po tej predsednikovi izjavi je več admiralov zaprosilo za prevedbo v rezervi. Glede rešitve položaja v argentinski vojni mornarici je predsednik dr. Frondizi imel tudi daljši razgovor s kontraadmiralom Rialom, biv. podtajnikom za vojno mornarico v revolucionarni vladi, ki uživa med mornariškimi častniki velik ugled. Sodijo, da bo drž. tajnik za mornarico viceadmiral Estevez dal znova ostavko, katero bo predsednik tokrat sprejel in imenoval za njegovega naslednika novo osebnost.

Buenosaireske nadškofija je objavila sporočilo, da je bilo 13. julija t. l. dvignjeno izobčenje, kateremu je zapadel biv. podpredsednik argentinske revolucionarne vlade admiral Izak Rojas, ker se je v začetku t. m. dvobojeval z vladnim radikalnim poslancem dr. Robertom Galeanom. To zavezo je Isak Rojas osebno uredil z buenosaireskim nadškofom Msgrjem. Lafittom.

Centralni komite argentinske komunistične stranke je objavil sporočilo, da so v prvih 15 dneh kampanje za zbiranje prispevkov za stranko nabrali 14.225.000 pesov. Napovedali so, da pričakujejo, da bodo do konca meseca nabrali 22 milijonov. Po nedavni objavi argent. notr. ministrstva in listov v Urugvaju so sovjeti v zadnjem času dali velike svote za komunistične stranke v Južni Ameriki.

Argentinski gospodarski minister ing. Alsogaray je na mesečni večerji pri inozemskih častnikarjih izjavil, da je v Argentini čutili, da sedaj vladajo civilizisti in ne vojaki. Za predsednika dr. Frondizija je dejal, da je pripravljen izvršiti v Argentini veliko gospodarsko in socialno spremembo. Glede govorice pa, da nanj izvaja pritisk vojska, je dejal, da to ne odgovarja resnici, ker da je Frondizi človek, ki takega ali drugačnega pritiska ne bi prenesel in bi raje odstopil. Tudi zase je dejal, da ne mara treti nikakega pritiska nad seboj.

klamacije, petje, rajalni nastopi in koncert tamburaškega zbora, a fantje iz Št. Jakoba so uprizorili igro "Vrtnar". Za zaključek je v farni cerkvi imel mašo prelat dr. Blueml iz Celovca, pridigal pa je župnik Kaselj iz Hodiš.

Drug mladinski dan pa je bil v Železnih Kapli. Ta je bil združen z blagoslovitvijo športnih igrišč in pa glasbil kapelske mladine. Obrede je opravil kano-nik Zechner, nato so sledili razni nastopi pevcev in zborne deklamacije mladine iz raznih župnij. Po prireditvi so udeleženci bili še pri maši v Marijini cerkvi v Trnju.

List za mladino dvojezičnih šol — to je praktično za slovensko ljudskošolsko mladino — "Mladi rod" je nedavno kljub težavam uspešno zaključil osmo leto izhajanja. List izdaja konzorcij koroških učiteljev, urejajeta ga pa nadiučitelj Rudi Vouk in ravnatelj N. Aichholzer.

Novice iz Slovenije

Industrijska proizvodnja v Sloveniji je bila v letošnjem prvem četrtletju za 7,2% večja kakor lani v istem času.

Umrli so. V Ljubljani: Albin Pavšič, upokojenec, Franc Petkovšek, kolarski mojster, mr. ph. Vida Fink, uslužbenka Centralne lekarne, Marija Jelenc-Puhkova, Pavel Nastran, Marijan Verbaj, Marija Dacar, roj. Deschman. Ivan Novak, invalid, Frančišek Mertelj, žel. upok., Feliks Dornik, fin. uradnik v p., Ana Kozjek, roj. Božič, Anton Karpe, strojnik v p. in dr. Vinko Zalokar, zdravnik-stomatolog v Karlovcu, Frančiška Bašca, roj. Umnik v Predvoru pri Kranju, Franc Klun na Hrovači, Jože Zajc, ključavnicar v Dolu pri Ljubljani, Avgust Kraševac, šolski upravi-

telj v Šmarjeti, ing. Anton Šetinc, predsednik zasavske sekcije Direkcije gozdnega gospodarstva v Brežicah, Drago Gorup na Pobrežju, Henrik Fob, upok. v Muretincih, Jože Resnik, čevljar v Gabrovki, Stanka Roš, roj. Mikuš v Celju, Albert Roos, davčni nadupravitelj v p. v Kranju, Andrej Janša, obratovodja mlekarne v Kočevju, Anton Mesesnel in Franc Bezljaj, uslužbenca podjetja GRADIS se ponesrečila na gradbišču Podvelka na Dravi, Anton Zupancič, delavec v valjarni gumijevih izdelkov v Kranju, Jože Štrajnar iz Tacna pri Ljubljani, Avgust Balantič, uslužbenec elektrarne v Zirovnici, Ivanka Lenček v Domžalah, Marija Bizjak, roj. Črnigov v Smartnem pri Litiji in Jerica Gabrič, roj. Lukanc iz Zadvara.

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

V. kulturni večer Slov. kult. akcije je bil v petek dne 17. julija ob pol osmih zvečer v Slovenski hiši na Ramon Falconu. Bil je v okviru literarnega odseka SKA ter ga je vodil predsednik tega odseka dr. Tine Debeljak, predaval je pa prof. Alojzij Geržinič o temi: Kaj je in kakšna je slovenščina. Snov se je nanašala s posebnim ozirom na pravopis in pravorečje in je zajemala: 1. nazore o slovenščini, 2. razvojne tendence in 3. lingvistične značilnosti z njih pravorečnimi in pravopisnimi odsevi.

Večer je bil zelo zanimiv, saj je predavatelj znan kot strokovnjak v svoji jezikovni stroki. Zato so bila tehtna njegova izvajanja, ko je govoril o našem jeziku kot dragoceni vrednoti, ki jo imamo in ki jo moramo tudi skrbno čuvati in negovati, ker je naš največji zaščitnik. Opozarjal je tudi na sovražnike našega jezika, ki so zunanji in notranji in med temi je tudi marksistična ideologija. Udeleženci večera so pozorno sledili predavatelju, ko je pred njimi razgrnil jezikovno bogastvo in pestrost slovenskega jezikovnega razvoja in njegovo barvitost ter melodioznost.

Prof. Geržinič bo nadaljeval svoje predavanje v petek, 31. julija ob 19,30 v dvorani Slovenske hiše.

Občni zbor FEDECE

Mlado mednarodno društvo akademikov FEDECE (Federación de Estudiantes Exilados del Centro y Este Europeo) je dopolnilo prvo leto svojega delovanja. Glavna cilja tega društva, v katerem so tudi slovenski akademiki, sta medsebojno spoznavanje in protikomunistična

propaganda med argentinskimi študenti. Za uresničitev prvega je društvo priredilo predavanje madžarskega študenta Tyrolerja o njihovi revoluciji, akademiji, kot sta bili slovenska in hrvaška ter družabni večer. Na zunanji pa se je FEDECE pokazala s proglasom ob svoji ustanovitvi, posebej pa še, ko je strgala nedolžno krinko s komunističnega obraza VI. mladinskega kongresa na Dunaju z izjavo, ki so jo na vidnem mestu objavili skoraj vsi tukajšnji dnevniki.

Za nas Slovence je zanimivo, da so na svetovnem študentskem kongresu v Limi prepovedali vstop FEDECE v dvorano na zahtevo jugoslovanske delegacije, ker smo v tem društvu mi in Hrvti.

To bi bil pregled čez lansko delo. 14. t. m. pa je bil na obnem zboru izvoljen nov odbor in sicer je bil skoraj soglasno izvoljen za glavnega tajnika slovenski delegat Vital Asič, za tajnika Slovak Maček, za blagajnika Hrvat Seredin, tajnik za tisk Estonec Sargava in za organizacijo Ukrajinec Kowal. To nam dokazuje, da uživamo Slovenci velik ugled med drugimi akademiki. Upajmo, da bo delo FEDECE v novem letu tako povoljno kot je bilo dosedaj, in s tem služilo boljše razumevanju med protikomunističnimi študenti v Argentini.

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Jožeta Podgoreca in njegove žene ge. Francke, roj. Zor v San Justu se je rodila hčerka Vanda-Frančiška. Srečni družini naše čestitke.

BEREZATEGUI

Poročilo o slovenskem tečaju Ivana Cankarja

Pouk se je pričel 7. marca. Šola je pri šterbenčevih — v novem prostoru, ki služi trenutno samo šolskemu pouku. Krajevni šolski svet, ki ga sestavljajo gg. Škerlj Stane, Šterbenec Janko, Jože Vidmar in ga. Olga, je s starši otrok oskrbel jako udobne šolske klopi. Za pleskanje teh je prispevalo Društvo Slovencev 500 pesov.

Pouk se vrši ob sobotah. Tečaj vodi poštvalna učiteljica gđc. Anica Šemrov. Poučuje vsakih 14 dni od 15. do 17. ure, verouk pa č. g. Stanko Škrbe vsakih 14 dni od 15,30 do 17,30.

Buh. svetnik Al. Košmerlj — 60 letnik

V soboto dne 25. julija t. l. bo dopolnil 60 let svojega življenja g. duhovni svetnik Alojzij Košmerlj. Življenjski jubilej bo slavil v polnem zdravju in delavnosti, ki je bila značilna za vse njegovo življenje.

Jubilant se je rodil 25. julija 1899 v Sodražici pri Ribnici na Dol. Po ljudski šoli v domačem kraju je obiskoval humanistično gimnazijo v Ljubljani. Na njej je maturiral leta 1918. Bogoslovje je študiral na teološki fakulteti v Ljubljani ter bil posvečen v duhovnika dne 29. junija 1922. Po novi maši je nastopil kaplansko službo pri št. Ruperta na Dol. Tu je deloval do leta 1925, ko je bil prestavljen v Trebelno. Leta 1928 je prišel za kaplana k Sv. Petru v Ljubljani, od tu pa v stolno župnijo v Ljubljano, kjer je bil vse do 7. novembra 1936, ko je bil imenovan za župnika v veliki šentpeterski župniji v Ljubljani. Tu je ostal vse do odhoda v begunstvo maja meseca 1945. Begunska leta je delno preživel v begunskem taborišču Monigo pri Trevisu, nato pa kot pomoč-

nik v dušnem pastirstvu v župniji Mais v Meranu. Tu je bil tudi delegat ljubljanskega škofa za duhovske zadeve begunskih slov. duhovnikov v škofiji Trient. V Argentino je prispel aprila meseca 1948. Kot spiritua! v slovenskem begunskem taborišču v San Luisu je deloval od leta 1948 do aprila meseca 1950, ko je prevzel kaplansko mesto pri šolskih bratih La Salle v Floridi.

To so zgoščeni življenjski podatki s službenimi mesti jubilanta g. duhovnega svetnika Alojzija Košmerlja. Za njimi se pa skrivajo veliko delo, ki ga je Košmerlj opravljal tako na svojih kaplanskih mestih na Dolenjskem, zlasti pa še pozneje v Ljubljani. Poleg svojega dušnega pastirstva se je povsod udeleževal v katoliških verskih, mladinskih in prosvetnih organizacijah. Že kot kaplan je zaslovel kot izvrsten govornik. Po prihodu v Ljubljani je v ljubljanski stolnici nastopil mesto kot stolni pridigar za prav tako znanim govornikom pok. dr. Opeko. S svojimi cerkvenimi govori je zaslovel daleč naokoli ter so ga vedno vabili kot govornika na razne velike cerkvene slavnosti in prireditve. Več svojih govorov je objavil v duhovskem listu Vzajemnost s prilogo Praedicate. V Ljubljani je govorništvo počel tudi pri bogoslovcih, verouk pa predaval na gimnaziji. Precej je tudi pisal za mladino. Svoje sestavke je objavljaval v Angelčku.

Kot šentpeterski župnik je posvetil vso skrb duhovni obnovi svoje župnije, pa tudi za lepoto šentperske župne cerkve je poskrbel ter je bila ta velika in lepa ljubljanska cerkev obnovljena po načrtih arhitekta Vurnika pod Košmerljevim župnikovanjem.

Med ljubljanci je jubilant g. Košmerlj postal posebno znan kot govornik v stolnici, še bolj pa na mesečnih obno-

Tečaj šteje 17 otrok, ki so razdeljeni v 3 skupine. Nižjo skupino obiskujejo: Dolenc Rudi, Hribar Tonček, Omalna Matjaž, Pucko Andrej, Vidmar Andrej, Vitrih Franci, Ogrin Stanka in Škerlj Andreja; srednjo sk.: Šterbenec Friderik, Dolenc Marija in Vidmar Nevenka; višjo pa: Dolenc Marta, Ogrin Marta, Poželnik Marta, Pucko Jelka, Šterbenec Lučka in Marjetka.

Otroci redno obiskujejo tečaj in zelo vestno izvršujejo domače naloge. Prijazna Šterbenčeva gospa nudi tudi staršem, ki spremljajo otroke v tečaj, prijetno zayetje v svojem stanovanju.

MAR DEL PLATA

G. Boris Koman župnik v Mar del Plati

V ponedeljek, dne 6. t. m. nas je Slovence v Mar del Plati veselo presenetila vest, ki smo jo brali v tukajšnjem časopisu in slišali med novicami obeh radijskih postaj v Mar del Plati, da je naš rojak, g. Boris Koman prejšnji dan, to je, v nedeljo dne 5. t. m., prisegel pred pristojnimi cerkvenimi oblastmi kot novi župnik stolne župnije sv. Petra in sv. Cecilije v Mar del Plati. Dosednji župnik g. dr. Jangč M. Zabala je bil namreč pred kratkim imenovan za sovikarja mardelplatke škofije, zato je pooblastil g. Borisa Komana, da odslej dalje on izvršuje službo in podle župnika pri stolni cerkvi v Mar del Plati. S tem imenovanjem je g. Boris Koman, ki že 10 let kaplanuje v omenjeni župniji, prejel od svojih predpostavljajenih zaslužen priznanje za svoje vestno in neumorno delo v dušnem pastirstvu prve župnije tukajšnje škofije. Vsi Slovenci, ki bivamo v Mar del Plati, Chapadmalalu in Miramarju, se tega napredovanja našega rojaka zelo veselimo in g. Borisu Komanu k njegovemu imenovanju za župnika stolne cerkve v Mar del Plati iskreno čestitamo z željo, naj bi ga Gospod Bog v tej novi in odgovorni službi stalno podpiral s svojimi milostmi in bogato blagoslavljal vse njegovo delo. — T.

Tem častitkam se pridružuje tudi Svobodna Slovenija.

Vsak teden ena

SO PTIČICE ZBRANE...

So ptičice zbrane, v planinco lete, tam dol na Dolenjskem je zdravje moje.

Le zbud' se, vstani, ti mrzli

Gorenjc, boš videl, kaj dela Dolenjc.

Poseka, oklesti, pripravljaj si les, ga v butaro veže, ravna si ga vmes,

na voz ga naklada, živinca pelja, a njemu pa srce igra.

Je hramček odprt in pripravljen je mož, veselo gre v goro, nabrusi si nož, prikloni se k trti in pravi: "Svet križ, da dobro v jesen obrodiš!"

Zdaj ima korajžo, zauka na glas, gre piti ga v hramček, če zunaj je mrz,

premišlja, kako bi hranljivo živel, da bi še na jesen imel.

Kdor vince rad pije, naj prosí Boga, da pamet mu pravo in zdravje tu' da,

nikar se ne kregaj, ne žali ljudi, poglej, kak se meni godi.

Oh, v žalostnem kraju prebivam sedaj,

v kleti prav temni, kjer sonca ni kaj, tu milo zdihujem, ker vinca želim, in žalostne pesmi učim.

vah, ki jih je pripravljaj Prerod za fante in može. Pri teh obnavah je v težkih vojnih letih g. svetnik Košmerlj vedno v jasnih in odločnih besedah razgaljal komunistično brezboštvo ter obojal njihovo zločinsko početje.

V izseljenstvu se vsa leta poleg svojih poklicnih dolžnostih v zavodu La Salle vedno udeležuje dela v organizirani slovenski skupnosti. Redno pomaga v duštem pastirstvu pri Slovencih v Floridi in redno tudi piše članke v versko revijo Duhovno življenje.

Med rojaki je povsod zelo priljubljen ter zaradi svoje družabnosti iskreno dobrodošel v vsaki družbi.

K življenjskem jubileju g. duhovnemu svetniku Alojziju Košmerlju ne častitajo samo njegovi šentpeterski farani v Buenos Airesu in Argentini, ampak vsi Slovenci in z njimi tudi Svobodna Slovenija, ki mu iskreno želi, ta bi dočakal še veliko let ter da bi mu Bog naklonil tudi milost, da bi se lahko še vrnil med svoje šentperske farane v rešnično svobodno domovino ter še naprej neumorno deloval za njihov dušni in telesni blagor.

Bog ga živi še mnogo let!

SLOVENCI PO SVETU

ITALIJA

V Vatikanu sta bila imenovana za monsignorja dr. Masimilijan Jezernik, rektor asistent papeškega zavoda "Propaganda Fide" in dr. Janez Belej, visok funkcionar v Kongregaciji za širjenje vere. Oba nova monsignorja sta iz mariborske škofije. Leta 1941 so ju nacisti pregnali, na priporočilo škofa dr. Gregorija Rožmana in s posredovanjem p. Prežerna sta bila oba nato sprejeta v Kolegij Propaganda fide. Tu sta dokon-

čala bogoslovne študije ter tudi doktorirala iz bogoslovja, filozofije in prava. Po končanem študiju so predstojniki dr. Jezernika in dr. Beleja kar pridržali na Kolegiju in jima zaupali važne položaje. Novima slovenskima monsignorjema k visokemu cerkvenemu imenovanju iskreno čestita tudi Svobodna Slovenija.

AVSTRALIJA

Družinska sreča. Klavdij Facin in Pina, r. Roncelj sta v Port Lingolnu dobil hčerko Helenco, v družini Franca Grlj in Pavline, r. Šenkinec imajo sina Stojana Franka, v St. Albansu se je v družini Avgusta Vinka in Angele, roj. Karba rodila hčerka Monika, v Geelongu je družini Stanka Kmetiča in Ane, r. Cvetko razveselila hčerka Ivanika Ana, v Sydneyu so se pa rodili: V družini Lojzeta Trobeca in Slavice, r. Grželj hčerka Jolanda-Sonja. Hčerko imajo tudi v družini Jožeta Princič in Marije, r. Butinar. Pri krstu je dobila ime Elena Marija. Hčerko imajo tudi v Bulovčevi družini.

Poročili so se: V St. Peters, Adelaide Stanislav Žele in Gabrijele Želko, oba iz Slov. Primorja, v Melbourne-u: Werner Graier iz Innsbucka in Marija Kuri od Sv. Antona v Slov. goricah, Pavel Mikuš iz Zagorja in Lojzka Bagar od Sv. Jurija ob Ščavnici, Aleksander Kodila iz Pečarovec v Prekmurju in Ana Dovgan iz Vrbovega, Franc Vrbnjak iz Dragotincev in Ruža Kostelac ter Janko Pal iz Pincemarofa pri Dol. Lendavi ter Marija Mezgec iz Hrušice na Primorskem; v Sydneyu so se pa poročili: Alojzij Bric iz Breginje pri Gorici in Ana Damjančič iz Dalmacije; Alojzij Filipič iz Breginje in Ivana Reje iz Gornjih Novakov; Roman Jeraj iz Celja in Lidija Karbič iz Orehka pri Postojni; Toni Grassmayer in Irena Klakočar; Franc Šifrer in Dragica Žičkar.

Slovenci so tudi na Novi Gvineji. Zastopa jih Rudolf Marin. Za poklic si je izbral lov na krokodile. (Nad. na 4. str.)

Pravljica o izgubljeni sinički

Zadnjič sem napisal vtise o delu mladega Gallusa, ki sem jih dojel pri eni izmed vaj na odru in misli njega voditeljev. Vesel sem, da smem poročati danes o uspehu njihovega dela.

Lansko silno slabo vreme ob uri Kresnička se je tudi letos zarotilo zoper mlade pevce: lilo je kot iz škafa ob pričetku sobotnega in nedeljskega večera. Toda dobre volje ni vzelo ne mladini, niti starejšim, ki so napolnili obakrat dvorano v Ciudadeli. "Dobra volja je najboljša..." je pesem siničice, ki jo poje zbor ob zaključku, in to vodilo je povežalo ves večer v eno samo plemenito vzdušje med odrom in dvorano.

Potrebnost je bila beseda, ki nas je vpejala v čisto slovensko okolje, v domače vasi in mesta, od Štajerske do Primorske in od Triglava do Gorjancev. S Cankarjem smo čutili do dna srca o tej izvoljeni zemlji in njenih prebivalcih: "Tod bodo živeli veseli ljudje... Pesem bo njih jezik... Slovenska beseda je beseda praznika..." Kaj lepšega kot te izbrane praznične besede, ki jih je govoril Gallusov dirigent dr. J. Savelli, staršem in otrokom, ter obenem vlnudno povabil v zborove vrste vse tiste, ki jih ne strašijo žrtve in imajo dober glas.

Nato je razložil jedro Pravljice: stara sinička si je spleta gnezdece v trhljem deblu jablane, da bi bilo domek hčerkam.

Položila vanj jajčeca ter izvalila siničko. Z materinsko skrbjo jo je negovala in ji prinašala hrane. Ko se je neko jutro s polnim kljunčkom vrnila h gnezdecu, je našla praznega. Vaški paglavci so ji ukradli hčerko. Vsa potra jo potem išče z loga v dol, z gozda do vasi ter sprašuje po njej rože, zajčke, kačje pastirje, račko, žolno, škrtata, kokoške; šele vile ji razodenejo, da imajo hčerko ujetu poredni dečki, ki se končno usmilijo njenih milih prošelj in ji jo vrnejo... Poudaril je tudi nauk: treba je delati vedno dobro, kajti vse dobro se plačuje, slabo pa neusmiljeno kaznuje.

Izdal je še skrivnost o nastanku spevoigre: Tomažek Tozon jo je v Ljubljani skomponiral v svojem dvanajstem letu, ko se mu je silno vtisnila v dušo stara lepa: Stoji učilna zidana, katero je zbor za odrom odpel med njegovim govorom. V domovini je bila že večkrat z uspehom odigrana, sedaj se je izvajala prvič v Ameriki.

Vodstvo igre je nato prevzela napovedovalka, gđc. Zelezničarjeva, ki je uvažala posamezne prizore, da je igrica bila tudi najmlajšim obiskovalcem razumljiva.

In potem so sledili nepretrgano (razen odmora) prizor za prizorom. Skupina Rož s Sončnim žarkom in Soncem; zvočen kvintet, ubran, z dobro igro, še

lepšim petjem. Občudovali smo jasno in lepo izgovorjavo materine besede.

Skupina Zajčkov: z očakom Zajcem, z dolgo pipo, ki so živahno odplesali in prijazno pozdravili Siničo na njeni poti iskanja hčerke.

Skupina Kačjih pastirjev z Račko in Mlinarjem, ki so napotili Siničo dalje proti vasi, kjer so jo Kokoške opogumljale pri njenem dejanju.

Bolna žolna Siniče ne razume in le venomer kljuje ob deblu. Šele mali škrtat se ptičke usmili in ji obljubi pomoč: v čudežno piščalko zapiska in Vile pokliče. Te lepo zaplesajo vilinski ples, odpojo in jo napotijo k porednim fantom, ki so ujeli njeno hčerko.

Tako se sreča z groznimi Indijanci, ki merijo s fračami in prožijo pšice, mečejo sulice in sekajo s sekirami. To je bil razgiban, pravi indijanski prizor s plesi in petjem, da je bil všeč starim, posebno pa mladini, ki je občudovala ponosne perjanice in svojska oblačila krekpih fantičev. Brez dvoma je bil to poleg Rož najbolj dovršen prizor, ki so ga navdušeno in z zanosom postavili vrli fantiči.

Siniča, Majda Tomazinova, je potrdila naše pričakovanje: lepo, čisto in sigurno je pela, njen glas je prijeten. Igralsko pa je bila, pri Kresničku skoraj boljša, da ji je tudi Sinička nudila široke igralske možnosti.

Kako se reče

Nación — (samostojna) država, narod, zveza (federacija); nacionalidad — državljanstvo, narodnost; ciudadanía, ciudadano — državljanstvo, državljan; federativo, federal — federativen, federalen, zvezen; provincia — provinca, pokrajina; pueblo — narod, ljudstvo, prebivalstvo, kraj, vas; población — prebivalstvo, ljudstvo, kraj; país — dežela, država; partido, municipalidad — občina.

Kadar prevajamo navedene besede, se večkrat motimo ali imamo dvome. Težava je predvsem zaradi tega, ker Argentinci (in tudi mnogi drugi narodi, zlasti romanski) drugače pojmujejo narod in državo kot mi Slovenci (in večina Evropejcev). Po njihovem ima "nación" in prvi vrsti politični pomen (država) in navadno ne ločijo naroda od države. Izraz "pueblo" nima tako jasne pomena kot naš "narod". Tudi Francozi rabijo "nationalité" predvsem v pomenu državljanstvo. Potemtakem "Naciones Unidas" ne bi smeli prevajati z "Združenji narodi", ampak z "Združene države", saj so v tej organizaciji zastopane samo (neodvisne) države, ne pa narodi. Tudi meddržaven (za internacionalen) bi bil pravilnejši izraz kot mednarodni, a zdaj ne moremo več spreminjati, ker je že udomačen in splošno priznan.

"Nación" pa pomeni tudi federacijo, zvezo oziroma osrednjo vlado in skupščino v nasprotju s provincami. V tem primeru je "nacional" soznačnica (sinonim) besede "federal", po slovensko zvezen. Nacional ali federal — provincial, v Sloveniji pravijo zvezen — republiški. Congreso Nacional bi pravilno prevedli takole: Zvezni parlament ali Zvezna skupščina in ne Narodni parlament, kakor sem opazil v nekem našem časopisu. Banco Hipotecario Nacional — Zvezna hipotekarna banka. Kaj pa "industria nacional"? Tu pa gre za nasprotje s tujo industrio. Menim, da bi lahko rekli kar domača industrija ali argentinska industrija (industria argentina).

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Cascante
Escribano Público
Uruguay 387
T. E. 40-1605 Buenos Aires

NAJLEPŠE DARILO!
Izvirna enkratna keramika
akad. slikarice Bare Remec
v trgovini "Vesna", Ramos Mejia,
Bolívar 595

Prosvetni večer Društva Slovencev

Sobota, 25. julija 1959 ob 20. uri

SODOBNI IMPERIALIZMI

Predava RUDA JURČEC

Vabljeni člani in prijatelji — Odbor

STANKO MAJČEN

VERENA

1

Sosed Mihelič je prodal in kupili so Jerebičevi. Oče Stefan, mati Marija, Verena, Vincenc in Ilonka. Prišli so bili od onstran Mure iz katerega kraja, ne ve nihče — in so bili tu. Brez živine so prišli in brez orodja. In brez semena sredi pomladi.

Mihelič je bil pustil čebelnjak pred hišo nedotaknjen. Satovje je sicer snel, stene pa stoji, lepo popleskane in porisane stene. Veter piha skoznje...

Hlev je gorak in zoper vsako burjo čvrsto zavarovan. Tudi mu lepo odteka gnojnica. Suh je ta hlev, svetel in prostoren — toda prazen je. Prav na koncu, že pod obokom, stoji edina Jerebičeva krava. Pod streho je prostora za kompanijo vojakov — tam je Mihelič spravljala semensko čez zimo, v mili zimi je imel tam tudi semenski krompir in repo. Seveda tudi lovskih pušk prešerno zbirko in prešerno zbirko krzen. Med Miheličev lovski plen so spadale verve, kune, vrane, dihurji, voluharji, podlasice in tu in tam kaka lisica. Lovil je divje, streljal brez pravice, kar pa je podrl, je bilo njegovo. Zdaj je podstrešje prazno. Jerebiči niso prinesli s seboj ne puške ne smodnika, semena pa komaj merico ali dve.

Stefan stoji za mizo pol naslonjen nanjo, pol zvrnan in govori, kakor bi molil:

PO ŠPORTNEM SVETU

Nemčija je osvojila lakoatletsko prvenstvo turnirja "Šest držav" s 134 točkami, slede Italija s 112, Francija 106, Belgija, Švica in Holandija.

Španski kolesar Bahamontes je osvojil prvo mesto v naporni dirki Tour de France. Znani favoriti so ostali precej daleč zadaj, predvsem Charly Gaul in Louison Bobet. Letošnja dirka je bila zelo naporna zaradi izredno hude vročine, ki je vladala v Franciji.

V Švici je pričel svetovni mladinski šahovski turnir. 26 igralcev mlajših kot 20 let je razdeljenih v tri skupine. Argentino zastopa Bielicki, ki v tretji skupini vodi po drugem kolu z 1½ točke, Jugoslavijo zastopa B. Parna, ki igra v 1. skupini. Parna je v prvem kolu premagal Avstrijca Weinwurma v 57 potezi.

Danski zdravnik Knut Lunberg je 59-krat zastopal državne barve v nogometu, 11-krat v košarki in 7-krat v rokometu. Vsekakor zelo uspešen in vsestranski športnik.

Naslov slovenskega prvaka v rokometu je osvojilo moštvo Odreda iz Ljubljane, med damami pa ekipa Svobode, tudi iz Ljubljane.

V novem olimpijskem plavalnem stadionu v Rimu je bil plavalni troboj Italija-Francija-Jugoslavija. Jugoslovanski plavalci so se dokaj dobro odrezali. Tako je bil Janez Kocmur na 100 m prosto drugi v času 1 m, na 100 m hrbtno je bil tretji M. Dorčić v času 1:08,1, na 100 m prsno sta zasedla drugo in tretje mesto Janez Pelc s časom 1:17,9 in Tomišič 1:18,9.

Plavalke so se slabše odrezale, tako so na 100 m hrbtno zasedle peto in šesto mesto, na 100 m prsno pa četrto mesto.

NEKAJ IZ GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA

Argentinski gospodarski minister ing. Alsogaray je doslej že dvakrat govoril po radiu in televiziji o gospodarskem položaju v državi. V zadnjem govoru je razvijal svoje misli o stabilizaciji valute, o glavnih gospodarskih dogodkih v tednu, nazadnje pa govoril o birokraciji po državnih uradih ter o redukciji uradništva.

DOMOBRANSKI SESTANEK

Vabimo vse člane in prijatelje Slovenske fantovske zveze, da se udeležijo domobranskega sestanka, ki bo 2. avgusta t. l. po maši na Ramon Falconu. Na sestanku bo predaval g. polkovnik Vuk Rupnik o bojih in strategiji domobranskih edinic. Predavanja se lahko udeležijo tudi možje. Vabi

Odbor SFZ

SLOVENCİ PO SVETU

(Nadaljevanje s 3. strani)

Slovenski dušni pastir v Melbourne-u g. p. Bazilij je slovenskemu prostoru na melbournskem pokopališču dokupil še štiri grobove. Kmalu zatem je na tem prostoru pokopal že četrtega slovenskega rojaka, ki je bil to pot Prekmurec Anton Hrelja iz Doljine Lendave doma. V Avstralijo je prišel leta 1956. Živci so mu v zadnjem času povsem popustili ter je bil zaradi tega v zdravniški oskrbi. Njegovo truplo so našli razmesarjeno na železniški progi pri Wangaratti. Kako je do nesreče prišlo, še niso ugotovili.

Glede stabilizacije valute je navajal, da jo je treba na vsak način doseči, ker sedanja inflacija povzroča največ težav ravno delovnemu sloju, Dosedanji način zviševanja plač povzroča samo zviševanje cen življenjskim in ostalim človeškim potrebščinam. Zato je minister navajal potrebo, da borba proti naraščanju cen ne sme niti za trenutek prenehati. Za doseg gospodarske izboljšave in stabilizacije gospodarskih razmer je nujno potrebno harmonično sodelovanje delovnih slojev in podjetnikov, lastnikov delovnih objektov. Nujno je povečanje vse proizvodnje in uspešno pobijanje navijalcev ven, kjerkoli se pojavijo.

Glede državnega uradništva je navajal, da je v centralnih državah ustanovah in v državnih podjetjih 1.029.206 uradnikov in nameščencev. V ministrstvih in civilnih tajništvi jih je 176.955, v decentraliziranih ustanovah 148.022, učiteljev in profesorjev je 122.304, organov varnostne službe 42.260, v državnih podjetjih 434.067, v vojni resorih je 49.304 civilnih uradnikov, vseh častnikov in podčastnikov je pa v vojski, letalstvu in mornarici 55.694. Minister je napovedal, da bo treba znižati število uradništva za 80.000 uradnikov. Od tega števila jih ima 20.000 vse pogoje za upokožitev in bodo tudi upokoženi. Minister je tudi poročal, da tudi vojska sama pripravlja znižanje izdatkov s tem, da bodo znižali število vojakov v aktivni službi za 25.000 mož, razen tega bodo omejili sprejem v oficirsko šolo, vse objekte pa, ki jih vojska več ne potrebuje, bodo prodali, ali jih pa izpraznili, da zanje ne bo treba več plačevati najemnine. Državna uprava bo v kratkem prodala tudi nad 400 avtomobilov, ki niso nujno potrebni. Tudi tajništvo za promet preučuje vprašanje izročitve državne avtobusne službe na dolge proge v privatne roke. Država bo privatnikom prodala tudi vse vozni park, s katerim je doslej z velikimi izgubami vzdrževala promet na dolge proge.

KRASNO GOBELIN SLIKO

velikost 1,20 x 0,60

in KLAVIRSKO HARMONIKO z 80 basi in dvema registroma zelo ugodno prodam.

ŠKERLJ, Tucumán 1313/II, Capital, od 16. do 19. ure, razen nedelje in ponedeljka.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Duhovno življenje. Julij 1959. Vsebinsko: Smo ali nismo (Vinko Žakej); Molitvenni namen (Jože Jurak); Misel roma (Venceslav Sejač); El que a vosotros desprecia (Jože Juck); Pomen krvi in vode iz Jezusove srčne rane za življenje Cerkve (Dr. J. Vodopivec); Pred štirinajstimi leti; Samo v krščanski družini je to mogoče (Dr.); O krščanskem zakonu in družini (Pastirsko pismo jugoslovanskih škofov); Marjetica (Zora Piščanec); Sodobni svet v svoji pravi podobi (Iz "Čilji in pota 1959, št. 2); Mladinski kotiček; Po svetu; Meja (Gregor Hribar); O Gospa naša, o Mati naša (Aljožij Košmerlj, govor na lujanskem romanju); Domovina, mili kralj (Janez Hladnik); Iz domovine; Nove knjige; Brez družine, pa nikdar sam Jules Praviex-Jurak).

Katoliški misijoni. Julij 1959. Vsebinsko: Božja pisma nam govore o misijon-skem delu (Stanko Boljka CM); Pomlad prihaja na Korejo (Stanko Boljka CM); Izbrala sem pot do resnice. Pot kitajske pisateljice Marije Yen do vere (Ruda Jurčec); Duh svetega Vincencija, ustanovitelja Misijonske družbe — lazaristov (Branko Bohinc); Močnejši od smrti — kanadski mučenci — zgledi, ki vlečejo (Janez Kopač CM Nad.); Boj in trpljenje makedonskih uniatov (Branko Bohinc); Maksimilijan Kolbe — norček Naše ljube Gospe (Priredil Ruda Jurčec); Naši misijonari pišejo (Jože Cukale); Gospod, pa le besedo reci (J. Cukale); Z raznih postojank (Valentin Poznič); Po misijonskem svetu; Vsem, ki bi zmogli.

Vestnik, glasilo slov. protikomunističnih borcev. Štev. 7. Vsebinsko: Po našem svetu; Ob prvi obletnici (Sm. R.); Zdal hodim pot (I. Dejak); Mrtvaška kronika: Ko so odhajali gorenski fantje; Za brano (I. Korošec); Borba na Gracarjevem turnu (Fr. Grum); Domovini (Iv. Pregelj); Ob 40 letnici bojev za slovensko Koroško (Radivoj Rigler).

OBVESTILA

VI. kulturni večer SKA bo v petek 31. julija ob 19.30 v dvorani Slovenske hiše. Prof. Al. Geržič bo podal II. del predavanja: Kaj je in kakšna je slovensčina.

Domobranski sestanek Slov. fantovske zveze bo 2. avgusta t. l. po maši v Slovenski hiši na Ramon Falconu. O bojih in strategiji domobranskih enot bo predaval polkovnik Vuk Rupnik. Vabljeni vsi člani in prijatelji. Odbor

FEDECE bo začela v nedeljo 2. avgusta drugo leto svojega delovanja s predavanjem člana Poljske akademije znanosti prof. Lisa Kozłowskega o etničnem izvoru slovanskih in drugih narodov Srednje Evrope. Predavanje bo v prostorih Poljske Zveze na Serrano 2076 (Plaza Italia) ob 16.30. Za tem bo pro-

Pred nakupom se posvetujte pri
Lojzetu Novaku
Izključno zastopstvo

BUMARS R. L.

Avda de MAYO 302. T. E. 658-7083

Velika izbira hladilnikov, pralnih strojev, šivalnih strojev, plinskih štedilnikov, TV aparatov ter drugih potrebščin za dom, vse najboljših znamk. Cene ugodne, tudi možnost dolgoročnega odplačevanja do dveh let. Nudim tudi dobra motorna kolesa. Svetujem nakup električnih hladilnikov že sedaj, kajti po leti bodo dražji. Kličite po telefonu, zglasite se osebno v trgovini. Pridem tudi na dom.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 613.742

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1959 za Argentino \$ 240.—

sta zabava. Vabljeni akademiki ter vsi, ki jih tema zanima.

Na misijonsko nedeljo dne 18. oktobra bo v Slovenski vasi v Lanusu blagoslovite cerkve Marije Kraljice.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Posmrtninski prispevek. S smrtjo g. Jožefa Leskovec, ki je umrl dne 6. junija 1959, je zapadel 52. primer posmrtninskega prispevka v izplačilo. Vabimo vse one člane, ki še tega niso poravnali, da to v lastnem interesu čimprej storijo.

Proizvedba

Rant Peter iz Ljubljane, Poljanski nasip 22, je bil leta 1949 v D. P. Camp 39, "Dover", 23 Lingen-Ems v Brit. zoni v Zahodni Nemčiji. Od tedaj naprej ni o njem nobenega glasu več. Kdor ve za njegov sedanji naslov, ga prosimo, naj ga sporoči njegovemu očetu na sledeči naslov: Jože Rant, Poljanski nasip 22, Ljubljana, Slovenija.

Denarja je danes na eni strani vedno več v obtoku, na drugi strani ga pa vedno bolj primanjkuje. Na najbolj priprost način si to razložimo tako, da obtok denarja zadnje čase ni narasel niti polovico toliko, za kolikor so se povisale cene. Če bo šel razvoj v sedanji smeri naprej bo kaj kmalu zmanjkalo denarja za vedno višje cene. Se preje se bo to zgodilo, če bi denarni obtok začel padati. Kaj se bo tedaj s cenami zgodilo pa prepuščamo vsakemu v premislek.

Tudi ti, dragi rojak, dobro pretehtaj možnost, da ti jutri utegnejo vsiljevati po nižji ceni stvari, za katere se moraš danes za drag denar puliti. Zato zaenkrat ne kupuj ničesar, česar nujno ne potrebuješ. Tako ti svetuje PROMET SRL, Cap. m\$n. 100.000.— 25 de Mayo 533, p. 3. Buenos Aires. T. E. 31-6435.

Zavarovalnica**La Holando - Sudamericana**

Compañía de Seguros Soc. Anónima

Agencia Buenos Aires

Avda Alem 619/IV

T. E. 31-9281, 32-5331

Zastopnik MILAN KRIŽ

Sprejema vsakovrstna življenjska in splošna zavarovanja.

Za rojake telefonska številka 70-0561

iz zime v leto in na Veliki šmaren, včasih tudi šele na Malega, je njegovemu kraljevanju konec. Vrata posojilnice se mu več ne odpro, sodnik je gluha zanj in toliko, da si sme sneti hišno število in jo ponesti s seboj za spomin, kamor koli že potuje... Da, to je vaš svet, naš pa je drugačen. Smo siromaki, sam Bog ve, kakšni siromaki smo, imamo pa vsaj zemljo pod seboj, na svoje ime zapisano in nikamor zadolženo. Ni to mnogo, je pa nekaj, poglavitno je. Vsaj spi ponoči in se ne premetavamo po posteljah kakor mesečni.

Ni minil teden dni, ko je Marija pozno zvečer potrkala na vrata. Ponižno je vstopila, pa koj ob vratih v veži zrasla do stropa, visoka in vitka, kakor je bila. Nasmehnila se je uslužno in moral si jo popeljati do stola in ji ponuditi sedež kakor kaki grofici.

Nasmehnila se je v opravičilo, da prihaja tako pozno, pa tudi v opravičilo, da je tako lepa...

"Ognja nimamo, po vžigalce sem prila, gospa; če, bi mi posodili šibice..."

Drugič je prišla Ilonka, sedemletno dekle, črnolaso in temnopolto. Prikazala se je med vrati, kakor bi Mati božja stopila z neba na ta grešni svet.

Z roko je pokazala, in kakor je pokazala z roko, je obrnila jezik.

"Gospa, če bi... soli nimamo, imamo samo solnik in ta je prazen. Vrnili bomo, ko bomo imeli."

Poprosili smo jo, da nam kaj zajepe, katero iz svojega kraja, pa se ni mogla

spomniti nobene. Rada bi nam bila ustregla in žal ji je bilo, da se nismo mogli sporazumeti. Da ravnila tam onstran Mure je široka in dolga, in kar se na nji zgubi in pozabi, je zgubljeno in pozabljeno za vselej.

Sol je odnesla, na vratni kljuki pa je še dolgo visel njen smehljaj, opravičujoč se pol, pol obljubujoč stokratno povračilo, kadar bo nekoč napočil čas...

Še Vincenc je prišel, odkrit in nagel fant; takoj je sedel za mizo, se s komolci oprl in se zarežal veselo in brez zla.

"Po kaj pa si ti prišel?"

"Poklasti nimam kaj; krava moka, te le je gladno in svinja, edina svinja riže po svinjaku za koncem korena. Ah, kako smo sedli na prazno, pa bo že bolje. Zdaj se še gledamo kakor sveti Trije kralji, ki ne vedo, od kod so prišli in kam gredo, na jesen pa bo vse drugače. Še prej. Saj kose pri vas že junija in dotlej je še mesec dni!"

"Tudi mesec dni živina ne more biti brez krme, pa čeprav bi jo imeli samo na ogled kakor Noe na barki!"

"Bomo že kako, ljubi sosedje... samo ne bojte se za nas! Temelj je položen, vse drugo bo navrženo."

Ponudili smo mu tobaka, pa je odklonil. "Najprej moram kravi dobiti seno ali vsaj detelje, prižgem si cigareto sele, ko bo krava sita. Če bo, če sploh bo... nocej že ne bo..."

Zaživžgal je vpricho nas, nerodno vstal in se ozrl po oknih. "Kaj zastore imate pred šipami? Mi še šip nimamo. Mihe-

lič jih je bil snel vse, odnesel vse, najbrž za verando, ko jo zida tam nad gnojem. Ah, kako smešni so ti vaši sosedje..."

Vincenc je šel, vesel, da ni opravil ničesar, vesel, da lahko zopet pride in da zopet ne bo opravil, kakor bi moral. In še bo lahko prišel.

Verene pa ni bilo ne včeraj ne danes. In tudi jutri je ne bo. Verena je ponosno dekle s prekmurske ravnine, krščena pod krono sv. Štefana, in njena izcrka je med vsemi Jerebičevimi najpristnejša, najzvestejša. Pozna tri a-je, pet o-jev in sedem e-jev, je tišti v besedi "ogan". Kakor bi se razmaknila nesbni obok in dal prostora zemlji, ravnina ko miza, razpeti iz neskončnosti v neskončnost... Nebo in ravnina: in sredi med njima Verena, samotni človek s senco kakor cisternsko drevo na obzorju, Verena s svojimi samoglasniki...

Ne moremo se ločiti od njh; eden je kakor žamet, globok, topel, mehak in odpuščajoč vsem vse, drugi je visok in oster, ozek in piker kakor posmeh; vse mu je manj vredno, kar je okrog njega. Tretji se ti prilizne prav do ust, je pa sladak ko paprika, živ kakor ta sad in neprizanesljiv; vžge te, če ne paziš. Četrti zajoče in v plemenitem joku obrede vse okoli in okoli, kakor bi nekoga iskal, kakor bi klical iz davnine glupe in neme in mrtve, celo vojsko, ki spi in se noče predramiti...

(Nadaljevanje v prihodnji številki)